

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5Co/421/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7512212956
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 02. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrej Šalata
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2014:7512212956.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach vo veci žalobcu EOS KSI G., G..M..B., H., Ú. X, IČO: XX XXX XXX, proti žalovanej Y. H., H. XXX, G. T. U., B. F. XXX,XX €. G. C., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovanej Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Prešov, D. XX, IČO XX XXX XXX, o odvolaní vedľajšieho účastníka proti rozsudku 18C/252/2012-92 z 21.5.2013 Okresného súdu Košice - okolie

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku o trovách vedľajšieho účastníka.

Žalobcovi a žalovanej sa nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania a vedľajší účastník nemá právo na ich náhradu.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa (ďalej len súd) rozsudkom žalobný návrh žalobcu na zaplatenie 642,51 € s prísl. zamietol, v právnom vzťahu medzi žalobcom a žalovanou účastníkom náhradu trov konania nepriznal a v právnom vzťahu medzi žalobcom a vedľajším účastníkom na strane žalovanej, uložil žalobcovi povinnosť nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy konania 99,45 € na účet jeho zástupcu JUDr. Ambróza Motyku, advokáta, Stropkov, Nám. SNP 7, do 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

Vedľajší účastník podal včas odvolanie proti III. výroku rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté, že žalobca je povinný zaplatiť mu náhradu trov konania 99,45 €.

Súd v odôvodnení rozsudku, o. i., uviedol, že žalovaná, ako v konaní úspešná účastníčka, by podľa § 142 ods.1 O. s. p. mala právo na náhradu trov konania, ale žiadne preukázateľné trovy jej nevznikli, neúspešný žalobca nemá právo na náhradu trov konania, preto v ich právnom vzťahu rozhodol, že účastníkom náhradu trov konania nepriznáva. Pokiaľ ide o trovy konania medzi žalobcom a vedľajším účastníkom, uviedol, že trovy konania takisto vyplývajú z § 142 ods.1 O. s. p. [jeho znenie, ako aj znenie § 149 ods.1, § 150 ods.2 O. s. p., § 10 ods.1, § 14 ods.1 písm. a),b), § 15 a § 18 ods.3 vyhl.č.655/04 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov; ďalej len vyhl.] a, že vedľajší účastník žiadal priznať trovy konania, pozostávajúce z trov právneho zast. 198,91 € za 3 úkony právnej „pomoci“ podľa § 14 ods.1 písm. a),b),c) vyhl., 1 úkon podľa § 14 ods.5 písm. b) vyhl. (3 x 41,50 €, raz 10,38 €, režijný paušál 2 x 7,63 €, 2 x 7,81 € + DPH 20 %). Vychádzajúc zo skutočnosti, že žaloba je na zaplatenie 642,51 €, ide v konaní o tzv. drobný spor (do 1 000 €). V súvislosti s rozhodovaním o trovách takéhoto konania dospel k záveru, že do úvahy prichádza aj možná aplikácia § 150 ods.2 O. s. p., podľa ktorého môže trovy konania v drobných sporoch nepriznať alebo znížiť, ak sú neprimerané pohľadávke, že z dôvodovej správy k zák.č.384/08 Z. z., týkajúcej sa § 150 O. s. p. vyplýva, že táto novozavedená zákonná úprava vychádza z nariadenia EP a Rady (ES) č.861/2007 o tom, aby sa pristupovalo k zníženiu trov, ktoré sú v drobných sporoch neprimerané voči uplatňovanej pohľadávke, že text dôvodovej správy nasvedčuje tomu, že § 150 ods.2 O. s. p. sa vzťahuje na trovy právneho zast. a hotové výdavky s ním súvisiace, že v rámci úvah, či sú neprimerané trovy konania a či prichádza do úvahy možnosť použitia § 150 ods.2 O. s. p. je potrebné prihliadať na charakter

uplatnenej pohľadávky, na okolnosti, ktoré žalobcu viedli k jej uplatneniu na súde, na postoj a správanie sa žalovaného a tiež na okolnosti poskytovania právnej pomoci, že pokiaľ ide o charakter pohľadávky, predmetom konania je vymáhanie zmluvných povinností a pretože žalovaná dobrovoľne svoju zmluvnú povinnosť nesplnila, neostávalo žalobcovi iné, ako sa so svojím nárokom obrátiť na súd. Zdôraznil, že mu je zo súdnej praxe, z jeho rozhodovacej činnosti známe, že advokát JUDr. Motyka, zastupuje vedľajšieho účastníka v obdobných veciach v desiatkach až stovkách iných sporov, že nejde teda len o vzťah na základe individuálneho plnomocenstva len pre predmetnú vec a, že vzhľadom na totožný právny problém je prácnosť jednotlivých administratívnych prác, ale aj právna náročnosť jednotlivých úkonov právnej pomoci značne znížená. Riadiaci sa týmito úvahami dospel k záveru, že v prejednávanej veci treba považovať za primeranú náhradu trov právneho zast. vedľajšieho účastníka trovy v 1/2 z celkovej sumy, čo v danom prípade je 99,45 €.

Vedľajší účastník v odvolaní uviedol, že nim napadnutý výrok o svojich trovách nepovažuje za zákonný a správny. Pokiaľ súd v odôvodnení napadnutého uznesenia poukazuje na to, že sa jedná o drobný spor, preto pri rozhodovaní o jeho trovách aplikoval § 150 ods.2 O. s. p., k aplikácii § 150 ods.2 O. s. p. považoval za potrebné uviesť, že v predmetnej veci nie je namieste použitie cit. ust., že pohľadávka uplatňovaná žalobou predstavuje hodnotu 642,51 € s prísl. a uplatnené jeho trovy 198,91 €, že z dôvodovej správy k § 150 ods.2 O. s. p. v znení zák.č.384/08 Z. z., účinného od 15.10.2008, vyplýva úmysel predkladateľa zák. vo veciach s nízkou hodnotou sporu pristúpiť k zníženiu neprimeraných trov, ak tieto sú voči pohľadávke v drobných sporoch neprimerané, a to obdobne, ako je to upravené v Nariadení EP a Rady (ES) č.861/2007 z 11.7.2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, v tzv. drobných sporoch, ide však o konania, kde trovy predstavujú niekoľkonásobne vyššiu sumu ako samotná pohľadávka, že o takýto prípad však v súdnej veci nejde, keďže uplatnené trovy právneho zast. sú niekoľkonásobne nižšie ako žalovaná pohľadávka, že rovnaký právny názor vyslovil aj Krajský súd (ďalej len KS) v Košiciach vo svojom uznesení 9Co/59/2012-69 z 30.4.2012 a citoval z publikácie (Števec/Ficová, Občiansky súdny poriadok, Komentár - I. diel, 2. vydanie, Praha: C.H.BECK, 2012, str.535). Poukazujúc na uvedené argumenty navrhol zmeniť rozsudok v jeho napadnutej časti tak, že žalobca je povinný zaplatiť mu trovy prvostupňového konania 198,91 € a trovy odvolacieho konania 34,29 € (podrobne ich vyčíslil) na účet jeho zástupcu JUDr. Motyku, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. (Uznesenie KS v Košiciach 9Co/59/2012-69 z 30.4.2012, ktoré malo - ako v odvolaní uviedol vedľajší účastník - tvoriť prílohu odvolania, nebolo k nemu pripojené).

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu si dovoľil poukázať na to, že cieľom vedľajšieho účastníka je kolektívna ochrana spotrebiteľov, podávanie žalôb podľa zák. o ochrane spotrebiteľa (§ 3 ods.5 zák.č.250/07 Z. z.), zastupovanie spotrebiteľov v občianskom súdnom konaní a vstup do spotrebiteľských sporov v pozícii vedľajšieho účastníka (§ 93 ods.2 O. s. p.) a zastával názor, že vedľajší účastník musí byť sám z podstaty svojej existencie schopný poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach, že podľa údajov registrácie Ministerstvom vnútra SR samotný vedľajší účastník má v radoch členov, ktorí majú evidentne právnické vzdelanie, že podľa § 25 zák.č.250/07 Z. z. má pritom možnosť využívať aj určenú podporu ministerstva, že tieto právne závery ustálil aj KS v Bratislave vo svojom rozhodnutí 5Co/26/2012, ako aj v rozhodnutí 3Cob/259/2011, ktorý v obdobných prípadoch nepriznal vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov právneho zast., že ak by predsa len z nejakého dôvodu bolo nutné, aby bol vedľajší účastník zast. advokátom, tak bez práva na náhradu trov konania, lebo inak by nebol dôvod na jeho pripustenie, keďže by nevedel naplniť predmet svojej činnosti, že z uvedeného je zrejmé, že zast. vedľajšieho účastníka je neúčelné a nadbytočné, že obdobný názor vyjadril aj KS v Banskej Bystrici v rozhodnutí 17Co/164/2012, že - ako vyplýva z dôvodovej správy k zák.č.384/08 Z. z. - cieľom novelizácie O. s. p. bolo posilniť ochranu spotrebiteľa v sporoch vyplývajúcich zo spotrebiteľských zmlúv a umožniť širšiu ochranu osobám, na ochranu ktorých sú zriaďované rôzne právnické osoby, najmä združenia na ochranu spotrebiteľov a, že má za to, že úmyslom zákonodarcu bolo umožniť kvalifikovanú ochranu spotrebiteľa priamo na ten účel zriadeným subjektom, ktoré budú spôsobilé poskytnúť spotrebiteľovi kvalifikovanú pomoc, a ktoré budú v danej oblasti aj materiálne aj personálne vybavené a odborne kompetentné. Ďalej uviedol, že má z vlastných skúseností vedomosť, že vedľajší účastník vstupuje do množstva konaní bez ohľadu na stav konania a vôľu žalovaného a to oznámením o vstupe do konania, ktoré obsahuje žiadosť o zaslanie žaloby a návrh na priznanie trov konania, že z uvedeného je zrejmé, že pred zaslaním oznámenia o vstupe do konania, nemá žiadnu vedomosť o prejednávacom prípade, navyše viaceré procesné podania nadbytočne opakuje bez uvedenia nových, významných skutočností vzťahujúcich sa na predmet sporu, čím konanie predlžuje a navyšuje trovy konania a, že rovnaký právny názor vyjadril aj KS v Košiciach v rozhodnutí 6Co/141/2012. Dovoľil si poukázať tiež na

to, že uvedenú činnosť by mal byť schopný účelne zabezpečiť aj samotný vedľajší účastník, že jeho paušálny vstup, zast. advokátom, do konaní, v ktorých pre vstup nebol žiadny dôvod, iba zbytočne navyšuje trovy konania a navodzuje dojem, že účelom vstupu nebola ochrana práv spotrebiteľa, ale získanie finančných prostriedkov v podobe náhrady trov právneho zast., že obdobný právny názor vyslovil aj KS v Banskej Bystrici v rozhodnutí 17Co/91/2012 a vzhľadom na to, že vedľajší účastník udelil zástupcovi generálnu plnú moc, z ktorej vyplýva, že advokát má vykonávať úkony právnych služieb bez ďalšieho konkrétneho pokynu vedľajšieho účastníka, je tu dôvodná pochybnosť, či on samotný má vedomosť o tom, že vstúpil do predmetného konania a, že z uvedeného je zrejmé, že nemohlo dôjsť k naplneniu podstaty úkonu právnej služby príprava a prevzatie, vrátane prvej porady s klientom. V zmysle uvedeného zastával názor, že trovy konania vedľajšieho účastníka nie sú trovami účelne vynaloženými na uplatňovanie alebo bránenie práva, čo je dôvodom hodným osobitného zreteľa v zmysle § 150 O. s. p., že v predmetnom konaní nevystupuje vedľajší účastník ako splnomocnený zástupca žalovaných, pričom títo o jeho vstupe do konania pravdepodobne ani nemali žiadnu vedomosť, čo vyjadril aj KS v Prešove v rozhodnutí 13Co/35/2012, ako aj v rozhodnutí 13Co/36/2012 a dovolil si upozorniť, že súd nepriznaním náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi neporušuje základné právo na právnu pomoc a rovnosť účastníkov v konaní podľa čl.47 ods.2 a 3 Ústavy SR, keďže tieto trovy neboli účelne vynaložené a neboli ani v príčinnej súvislosti s procesným postojom vedľajšieho účastníka k predmetu konania, že obdobný názor vyslovil Ústavný súd SR v náleze II.ÚS78/03, ako aj KS v Banskej Bystrici v rozhodnutí 16Co/100/2012. Pokiaľ vedľajší účastník v podanom odvolaní, v súvislosti s dôvodnosťou svojich trov konania, poukazuje na § 137 O. s. p., uviedol, že on však zastáva názor, že vstúpil do konania na strane žalovaného, že žalovaného v konaní nezastupuje, citoval právny názor KS v Prešove vyjadrený v rozhodnutí 13Co/40/2012, že obdobný právny názor vyjadril aj v rozhodnutí 13Co/35/2012, že z uvedeného dôvodu nemožno pri zdôvodňovaní oprávnenosti nároku na náhradu trov konania argumentovať uvedeným ust., nakoľko toto priznáva náhradu hotových výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zast. v konaní podľa osobitného predpisu, čiže ide najmä o Centrum právnej pomoci. Zároveň zastával názor, že ust. Charty základných práv EÚ, ako aj rozhodnutia Súdneho dvora EÚ, na ktoré poukázal vedľajší účastník sa týkajú všeobecnej ochrany spotrebiteľa a, že žiadne z predmetných ust. nepoukazuje na to, žeby sa združenia na ochranu práv spotrebiteľa mali nechávať zast. advokátmi a uplatňovať si náhradu trov konania, ale len na to, že nie je vylúčené, aby pomoc spotrebiteľovi poskytovali priamo právnické osoby. Zastával názor, že konaním vedľajšieho účastníka v podobe jeho zast. dochádza k nadbytočnému navyšovaniu trov konania a nehospodárnosti konania a na túto skutočnosť súd správne prihliadol a náhradu trov konania mu nepriznal. Na základe uvedeného navrhol napadnutý výrok o trovách konania preskúmať a v zmysle § 219 O. s. p. potvrdiť. Zároveň si uplatnil trovy konania v odvolacom konaní, ktoré vyčíslil.

Rozsudok, okrem výroku o trovách konania vedľajšieho účastníka, nebol odvolaním napadnutý, nadobudol právoplatnosť (§ 206 ods.1,3 O. s. p.), preto nebol v uvedenom rozsahu v odvolacom konaní preskúmaný.

Odvolací súd bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods.2 O. s. p. - v ostatných prípadoch, t.j. neuvedených v § 214 ods.1, možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania) prejednal odvolanie v rozsahu vyplývajúcom z § 212 ods.1,3 O. s. p. a rozsudok vo výroku o trovách vedľajšieho účastníka potvrdil podľa § 219 ods.1,2 O. s. p.

V prejednávanej veci trovy vynaložené vedľajším účastníkom, pozostávajúce z trov právneho zast., nie sú v príčinnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania, preto ich nemožno považovať za účelne vynaložené. Je potrebné poukázať i na skutočnosť, že vedľajší účastník - vzhľadom na svoj cieľ - bol vytvorený na ochranu spotrebiteľa, že i podľa samotného § 9 bod 5. jeho Stanov sú jeho výdavkami výdavky na financovanie jeho účelu a výdavky na jeho správu, teda z uvedeného vyplýva, že samotný vedľajší účastník je spôsobilý a schopný chrániť záujmy spotrebiteľa. Vedľajší účastník má právo zvoliť si pri účasti v konaní zástupcu, avšak takto vynaložené trovy nemožno považovať za účelné bránenie práva samotného účastníka v konaní. Právo na právnu pomoc sa priznáva každému, tak fyzickej, ako aj právnickej osobe, ak vystupuje v spore ako žalovaná strana a hlavný význam práva na právnu pomoc spočíva v tom, že orgány uvedené v Čl.47 ods.2 Ústavy SR majú zodpovedajúcu povinnosť nebrániť účastníkom, aby v konaní pred nimi využívali právnu pomoc, že súčasťou základného práva na právnu pomoc je aj právo na úhradu účelne vynaložených trov konania a v tejto súvislosti má vedľajší účastník rovnaké možnosti ako ktorýkoľvek iný účastník v konaní v súvislosti so svojim zast. v rámci zák. upravených možností, t. j. nie je vopred vylúčený z možnosti zvoliť si na svoje zast. advokáta,

avšak tým, že sa mu neprizná náhrada trov konania - trov právneho zast., pretože sa nepovažujú za účelne vynaložené, lebo neboli v príčinnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania (nález II.ÚS 78/03 z 9.9.2004 Ústavného súdu SR), nie je porušené jeho základné právo na právnu pomoc a rovnosť účastníkov v konaní podľa Čl.47 ods.2 a 3 Ústavy SR. V prejednávanej veci nemožno urobiť záver, že zástupca vedľajšieho účastníka vykonal úkony nevyhnutné pre úspech vo veci, t. j. že poskytol právne služby, ktorých vykonanie by malo vplyv na rozhodnutie súdu. Znenie § 137 O. s. p. (účinné od 1.1.2012) síce medzi trovy konania zahŕňa i náhradu výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, avšak ide o náhradu výdavkov právnickej osoby, nie o odmenu za zast., ak je zástupcom advokát tejto právnickej osoby. Napokon treba dodať, že paušálny vstup vedľajšieho účastníka do všetkých konaní, v ktorých žalobca vystupuje, bez zreteľa na stav konkrétneho súdneho konania, vôľu spotrebiteľa a účelnosť jeho úkonov, nemožno považovať za dôkaz o jeho vôli naplniť cieľ svojej činnosti. S prihliadnutím na cieľ vedľajšieho účastníka, ktorým je ochrana a presadzovanie oprávnených záujmov spotrebiteľa, a na konkrétne okolnosti prípadu a to najmä skutočnosť, že vstúpil do konania ako profesná organizácia na ochranu spotrebiteľa z vlastného podnetu, a splnomocnil na svoje zast. advokáta, hoci zo samotnej jeho podstaty vyplýva, že musí byť schopný pomáhať tomu účastníkovi konania, na strane ktorého vstupuje do konania, nemožno - ako už bolo uvedené - považovať jeho trovy za účelne vynaložené a tiež nemožno opomenúť skutočnosť známu odvolaciemu súdu z iných vecí, v ktorých je ten istý žalobca, ako v prejednávanej veci, že aj iné subjekty s rovnakým predmetom činnosti (cieľom) ako vedľajší účastník, vstupujú do toho istého konania na strane žalovaného ako vedľajší účastník a na svoje zast. splnomocňujú advokáta, čo nutne vedie k úvahe, že primárnou pohnútkou pre vstup do konania nie je ochrana práv konkrétneho spotrebiteľa.

So zreteľom na uvedené vedľajšiemu účastníkovi nemali byť priznané žiadne trovy, avšak odvolací súd musel rozsudok iba potvrdiť, keďže jeho zmene bránil zákaz reformationis in peius (zmeny k horšiemu), lebo odvolanie podal iba vedľajší účastník a nie aj žalobca.

Podľa § 224 ods.1 O. s. p. ustanovenia o trovách konania pred súdom prvého stupňa platia i pre odvolacie konanie.

Podľa § 142 ods.1 O. s. p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 151 ods.1 prvá veta O. s. p. o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Vedľajší účastník nemal v odvolacím konaní úspech, preto nemá právo na náhradu jeho trov, žalobcovi náhrada trov odvolacieho konania nebola podľa § 150 ods.1 O. s. p. priznaná so zreteľom na dôvody hodné osobitného zreteľa, spočívajúce v povahe uplatneného nároku a žalovaná žiadne trovy neuplatnila.

Výsledok hlasovania - pomer hlasov: 3 hlasy za (§ 3 ods.9 tretia veta zák.č.757/04 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti uzneseniu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.